

ECO-VILLAGE MOLDOVA – O COMUNITATE ECOLOGICĂ ÎN MEDIUL RURAL

Sorina SAGAIDAC

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În ultimii ani a crescut considerabil interesul unui mod sănătos de viață, iar aceasta se simte și se regăsește în mai multe domenii, de la alimentație, produse cosmetice pînă la automobile, construcții, case de locuit. Consumatorii sunt mai dispuși să adopte tendințele eco în viața de zi cu zi. Astfel, din ce în ce mai mulți arhitecți, ingineri, constructori, investitori și autorități au devenit mult mai atenți la conceptul de clădire "verde", care utilizează eficient resursele de energie. Pentru a asigura confortul și bunăstarea, materialele eco, naturale sunt utilizate la maxim. În Moldova există deja câteva proiecte ce ține de acest domeniu, iar printre acestea se numără și "Eco Village Moldova" format dintr-un grup de oameni care și-au propus să creeze o comunitate ecologică într-un mediu curat, sănătos și echilibrat ecologic, un stil de viață - care este atât de important și necesar factorului uman.

Cuvinte-cheie: „Eco-cumunitate”, „Stil de viață”, „Tendința Eco”, „Casa Eco”, „Echilibru cu natura”

Eco-Village Moldova este un proiect format dintr-un grup de oameni diverși care au ca scop și tind spre un stil de viață fără a epuiza resursele disponibile și fără a distruge mediul, deci fără a compromite posibilitățile de satisfacere a nevoilor generațiilor următoare. Acest grup de oameni s-au dedicat creării unei eco-comunități în localitatea Rîșcova, raionul Criuleni. După cîțiva ani de muncă, terenul cumunitar cîntine trei clădiri – una rezistențială, una pentru ateliere mici, și al treilea- clădirea principală a Centrului de Instruire Ecologică, un cuptor de pîine, o magazie pentru biciclete construită din paleți reciclate, o stație de colectare a deșeurilor din plastic, mai multe feluri de compost, o grădină care tinde a fi organică, un hotel pentru insecte și o mică prisacă. Primele două familii pionere locuiesc acolo deja peste un an, testînd cu succes aspectul practic al tehnicilor de construcție ecologică și al vieții rurale.

Chiar de la început, terenul și comunitatea Eco-Village Moldova au servit drept o bază pentru diverse activități de **învățare practică / team-building** - numeroase ateliere pe construcții ecologice, grădinarit organic, bucătărie vegetariană, energie regenerabilă, etc. Contribuind la procesul de construcție a clădirilor, participanții aflau mai multe despre particularitățile construcției din stuf și din baloturi de paie, despre tencuieli naturale și tehnici de colorare pe bază de var, precum și construirea din materiale reciclate. Creînd grădina, învățau despre creșterea răsădei, compatibilitatea plantelor, mulcirea, metode naturale a controla dăunătorii, despre colectarea și păstrarea semințelor, despre facilitarea biodiversității și savoarea legumelor proaspete.

În anii 2015-2016, echipa Eco-Village a lansat construcția unui Centru de Instruire Ecologică, care va servi ca o platformă regională pentru educație practică în așa domenii ca agricultura organică, eficiență energetică, construcții ecologice și dezvoltare comunitară. Clădirea pentru ateliere deja a găzduit o mulțime de ateliere și alte activități, iar în anul 2017, este planificată terminarea lucrărilor de construcție și deschiderea oficială a clădirii mari, care va putea găzdui evenimente de pînă la 50 de oameni. Eco-Centrul va deveni casă la programul "activEco - durabilitate în acțiune", implementat în colaborare cu programul Theodor-Heuss-Kolleg; dar va servi, de asemenea - și servește deja - un spațiu perfect pentru seminare și ateliere de educație ecologică și implicare civică pentru comunitatea locală și internațională.

Casa rezistențială este construită doar din materiale naturale: lut, stuf, lemn și baloți de paie. Un acoperiș din stuf nu poluează aerul nici în timpul construcției, nici după uzare. În plus, nu e nevoie de resurse energetice sau substanțe chimice pentru întreținerea lui, ulterior pentru topire și prelucrare. Lemnul și stuful sunt produse locale, care nu necesită să fie importate.

Durata de viață a unui astfel de acoperiș este de 40-50 de ani. O regulă importantă de care trebuie să țineți cont este următoarea: construiți acoperișul sub un unghi de 35-45 de grade, ca să nu permiteți scurgerea apelor pluviale pe fațada clădirii sau infiltrarea apei în acoperiș. Liliana Botnaru, fondatoarea „Eco-Village Moldova” și coordonator de proiect, povestește că, împreună cu familia sa (soțul și cei trei copii), locuia într-o casă din Chișinău. Dorința de a-și transforma stilul de viață în unul mai durabil a determinat familia să se gîndească la o schimbare. Timp de vreo 4 ani, a cercetat comunitățile ecologice din alte țări. În țara noastră exista prea puțină informație despre asemenea comunități, de aceea familia a fost nevoită să studieze literatură în limba engleză, precum și exemple din Occident. În urma unor discuții cu prietenii și rudele, soții au înțeles că există interes pentru a locui în comunități ecologice și că au făcut o alegere corectă.

Fondatoarea „Eco-Village Moldova” activează în cadrul ONG-ului „EcoVisio” în calitate de coordonator. Instituția se concentrează pe împuternicirea tinerilor și pe educația ecologică în acțiune. Aceasta dezvoltă proiecte în următoarele domenii: agricultură ecologică, transport, eficiență energetică, energie regenerabilă, consum conștient, dezvoltare urbană/rurală și fluxuri de resurse. Locul a devenit unul destul de popular nu doar în țară, ci și la nivel internațional. Eco-Village Moldova a găzduit tineri din țări, precum: Ucraina, Rusia, Germania, Grecia etc.

Locația deja devine una populară. În anul 2016, pentru prima dată, Eco-Village Moldova a găzduit unul dintre seminarele activEco (mai 2016), o parte de a Cincea Întâlnire anuală a coordonatorilor programelor de educație non-formală din rețeaua internațională Theodor-Heuss-Kolleg, (iunie 2016), Atelierul de dezvoltare strategică a EcoVisio (august 2016), seminarul final al programului internațional din cadrul Erasmus+, „Actors of Transition” (septembrie 2016) și, în final, Întâlnirea Clusterului Internațional pentru Antreprenoriat Social și Inovații. Și nu în ultimul rând, echipa Eco-Village continuă să aprofundeze colaborarea cu comunitatea locală. Pe parcursul întregului an, zeci de localnici au posibilitatea de a câștiga bani fără a părăsi satul - prin participarea la șantier, pregătirea mesei pentru evenimente, cazarea oaspeților, oferirea serviciilor de transport, ș.a.

În 2016, satul Rîșcova a fost unul dintre cele două localități din Moldova unde a fost pilotat programul „activLocal...” sau „Harap Alb”, oferind adolescenților rurali oportunitatea de a-și dezvolta capacitățile și dăruindu-i un impuls pentru activism civic și dezvoltare comunitară. Sătenii de toate vârstele se alătură atelierelor de dehidrare solară și altor activități, dezvoltând personal și contribuind la dezvoltarea satului. Mai mult decât atât, în luna noiembrie 2016, în colaborare cu inițiativa „Seed It Forward” și asociația „MEGA”, a fost pornit procesul de înverzire a satului, cu sute de arbori și arbuști plantați în localitate și în jurul ei. Doar câteva exemple: o întâlnire de teambuilding al echipei proiectului „Tara Verde - Ecological Organization”, o vizită de monitorizare și de ghidare din partea platformei de crowdfunding „GlobalGiving”, Trainingul de bază pentru mentori ai programelor de educație non-formală din Moldova și Ucraina, seminare-provocări din cadrul programului activEco-2017, seminarul de impuls al programului „Social Entrepreneurship - Make It Matter”, și o serie de seminare practice ale programului ActiveOrganic - un proiect dezvoltat de EcoVisio, Eco-Village Moldova și Seed It Forward pentru a provoca practicile de agricultură ecologică și a crea o comunitate de fermieri responsabili. Puteți afla mai multe despre toate aceste evenimente pe pagina **Centrului de Instruire Ecologică**. În cadrul instruirilor tinerii discută despre dezvoltarea durabilă și propun idei de schimbări în comunitate. Participanții se unesc în echipe, implementează proiecte în câteva luni, apoi se adună la seminare de reflecție pentru a stabili în ce măsură au reușit. Astfel, începe implementarea unei schimbări în propria vecinătate sau în localitate.

Sub egida Asociației „EcoVisio” este dezvoltat și antreprenoriatul social. Participanții propun idei de afaceri verzi, după care beneficiază de instruire din partea unor facilitatori de peste hotare. Ulterior, ideile sunt transformate în miniplanuri pe care participanții le pot prezenta potențialilor investitori. Colectarea separată a deșeurilor, reducerea cantității pungilor de plastic și promovarea consumului responsabil sunt alte subiecte abordate în cadrul seminarelor și atelierelor practice.

Liliana Botnaru consideră că, pentru a oferi un viitor sănătos țării noastre, ar fi bine să ne preocupăm de agricultură ecologică, reciclare, plantarea copacilor, consum redus de energie, mâncare sănătoasă etc.

Comunitatea ecologică din s. Râșcova este cunoscută prin metodele de creștere a fructelor și legumelor, precum și prin implicarea sătenilor în acțiunile de protejare a mediului înconjurător. Pentru a se convinge că produsele sunt ecologice, consumatorii pot oricând să vină în sat și să verifice grădina de unde ar urma să cumpere legume. Grădina nu este doar o sursă de mâncare, ci și un loc potrivit pentru „experimente”. Participanții la instruirii învață astfel despre compatibilitatea plantelor, metodele naturale de a controla dăunătorii, despre colectarea/păstrarea semințelor și savoarea legumelor proaspete.

Apa provenită din precipitații este folosită pentru irigare. Pentru a preveni spălarea solului fertil în timpul ploilor abundente, membrii familiei fac terasarea grădinii în pantă (construirea unor trepte acolo unde terenul e înclinat).

Eco-Village Moldova s-a alăturat organizației „EcoVisio” în organizarea primului târg al oportunităților ecologice din Moldova și al antreprenoriatului social – „IARMAREco”. Multe dintre produsele expuse la târg pot fi admirate și pe rafturile din această încăpere: ceai natural, fructe uscate, uleiuri, săpunuri. naturale, pungi din pânză personalizate, miere, bijuterii din material reciclat, jocuri de simulare ecologice.

„Eco-Village Moldova” nu se limitează doar la satul Rîșcova. Este o comunitate de oameni din diferite colțuri ale Moldovei, dornici să exploreze o viață mai sănătoasă și să dezvolte comunități mai durabile.

Bibliografie:

1. *Jurnalul de Istorie a Designului: design conștient de mediu și producție inversă*, 2005. Eco Design 2005, al IV-lea simpozion internațional;
2. Design Journal: vol 13, numărul 1, martie 2010 - *Designul este problema: viitorul design-ului trebuie să fie durabil*, N. Shedroff;
3. *"Case mici ECO - Living verde în stil"*, C. Paredes Benitez, A. Sanchez Vidiella;
4. M. Aloone, Bey, N., *Îmbunătățirea mediului prin dezvoltarea de produse - ghid*, Copenhaga Danemarca, 2009, ISBN 978-87-7052-950-1 , 46 pagini;
5. Lindahl M., *Utilizarea de către designer a metodelor ecologice și durabile. Progresele primului atelier internațional privind "Consumul durabil"*, 2003. Tokyo, Japonia, Societatea Tehnologiei Non-Tradiționale (SNTT) și Centrul de Cercetare pentru Evaluarea Ciclului de Viață (AIST);
6. C. Paredes Benitez, A. Sanchez Vidiella, *"Case mici ECO - Living verde în stil,,*